100 LAT!

Władysław Piasecki bibliotekarz i budowniczy

Jerzy Krawczyk

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

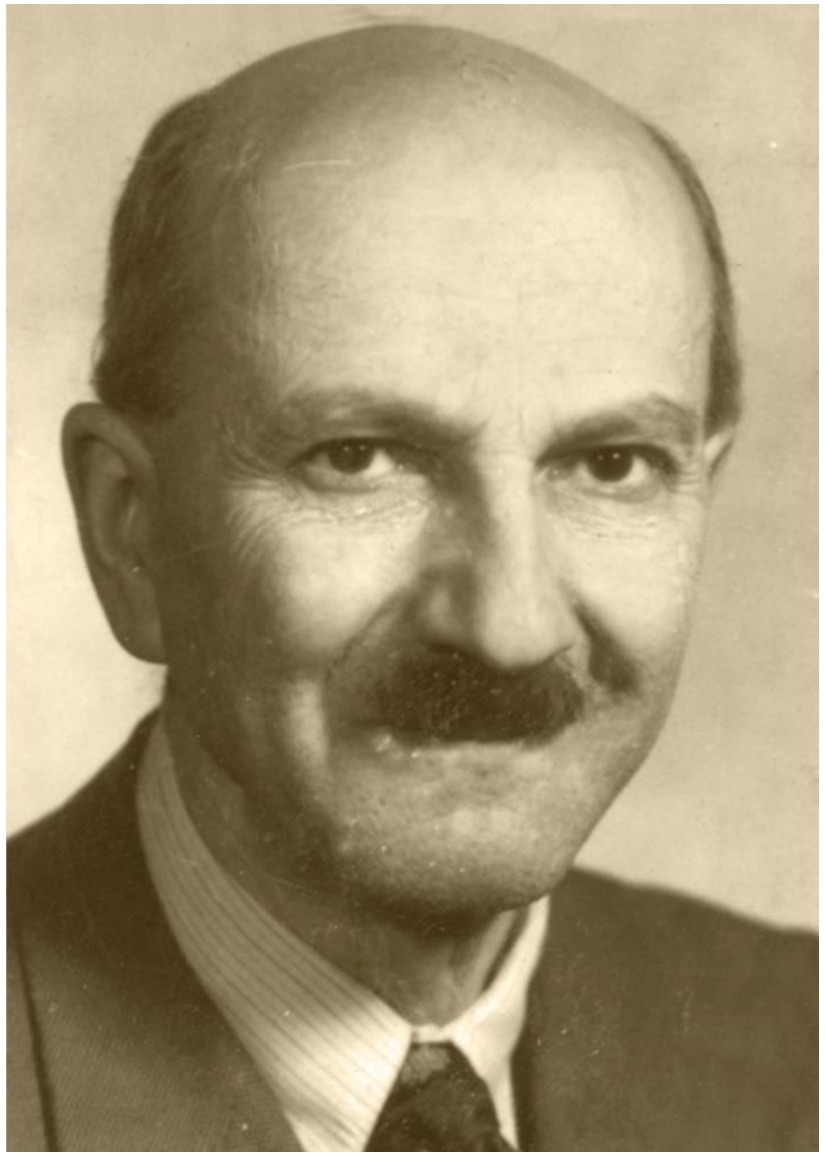

Władysław Piasecki (1901 - 1978)

absolwent polonistyki, zatrudniony m.in. w Bibliotece Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie, w warszawskich firmach wydawniczych, po wojnie kierownik biblioteki Studium Spółdzielczego UJ, w latach 1949-1972 kierownik a potem dyrektor Biblioteki Głównej AGH

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

Kolejne etapy budowy kampusu uczelni

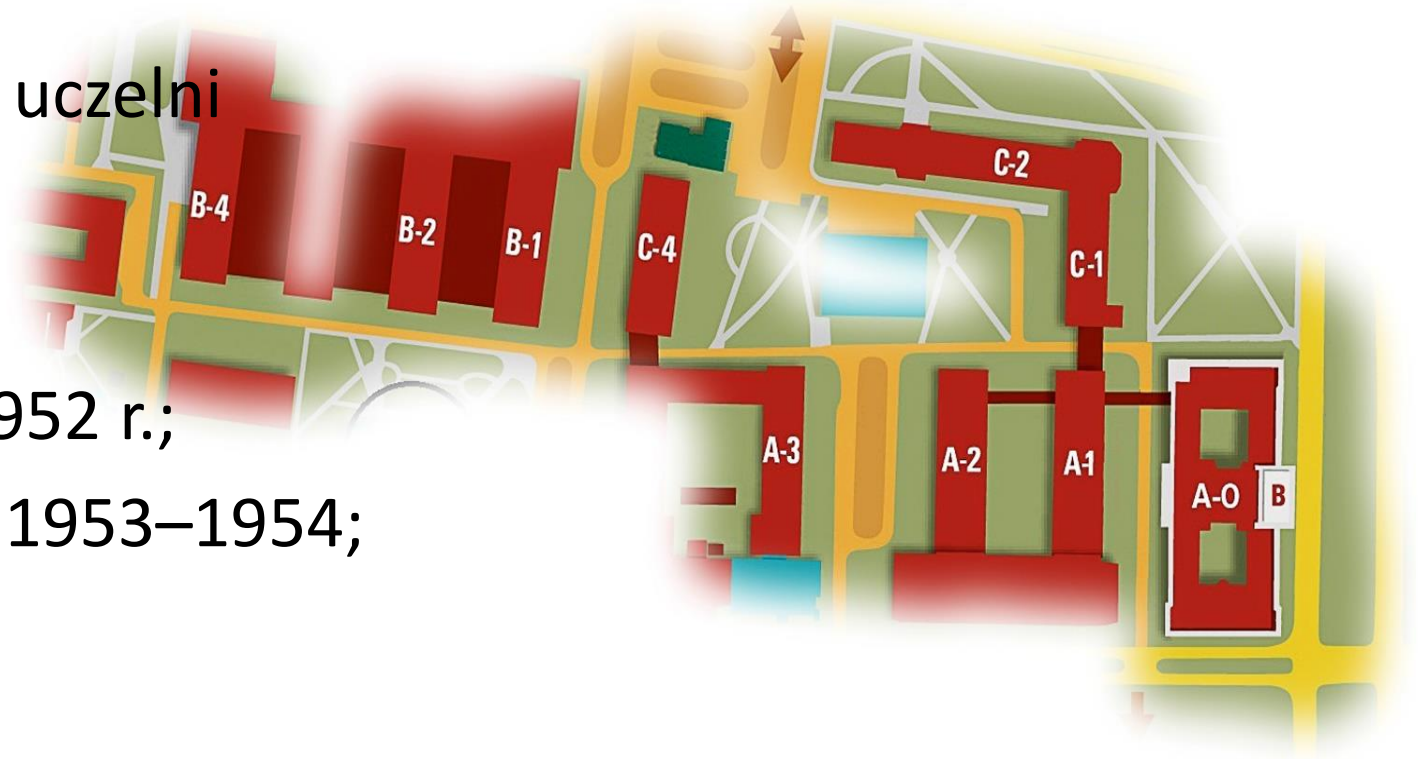

budynek A-2 i **budynek B-1** w 1952 r.;

budynek A-1 i budynek B-2 w l. 1953–1954;

budynek C-1 w 1955 r.;

budynek C-2 w 1956 r.;

budynek B-4 w 1957 r.;

budynek A-3 i **budynek C-4** w 1959 r.;

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

Ówczesny rektor AGH, prof. Zygmunt Kowalczyk, w swoim przemówieniu inauguracyjnym **1 października 1954 roku** tak mówił:

Władze Uczelni zmuszone są dokwaterowywać prowizorycznie katedry Wydziałów nie mających swych pawilonów. Budujący się gmach główny jest przeznaczony częściowo dla katedr podstawowych, jak: fizyka, matematyka, katedr społeczno-politycznych, studium wojskowego, wydziału geodezji górniczej, ***biblioteki głównej****, całej administracji Uczelni, rektoratu i dziekanatów. W przyszłym roku projektuje się dalszą budowę gmachu głównego od ul. Czarnowiejskiej do pierwszej dylatacji i rozpocznie się budowa skrzydła zachodniego dla Wydziału Geodezji Górniczej*. (Skład osobowy AGH 1954/55 s. 15-16).

Gdy w powyższym cytacie jest mowa o nowym gmachu głównym to dotyczy to gmachów C-1 i C-2 ukończonych w latach 1955-1956; skrzydło zachodnie to C-4

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

- Studiowanie literatury przedmiotu dot. budownictwa bibliotecznego, zbieranie doświadczeń podczas wyjazdów służbowych do Moskwy i Leningradu (1957) oraz 3-miesięcznej wyprawy do USA (1959)

- Wrażenie wywarła na nim niewielka książeczka

„Planning the University Library Building. A Summary of Discusion by Librarians, Architects and Engineers”. Princeton 1949.

Tak o tym pisał: *Ta niewielka książeczka ma urzekający czar świeżości, urok rzetelnego spojrzenia na odkrycie proste jak legendarne jajko Kolumba: Każdy by potrafił zrobić to samo ale trzeba było zrywu umysłowej samodzielności i inwencji, aby rzecz znaną w innych rodzajach budynków zaadoptować po raz pierwszy z pełną świadomością do budowy biblioteki**.

*Piasecki W., Das erste „modular” Bibliotheksgebäunde in Polen. Zentralblatt für Bibliothekswesen 1967 Jg. 81 H. 9 s. 536.

100 LAT!

Publikacje Władysława Piaseckiego

- Biblioteka bez okien (Przegląd Bibl. 1952 z. 4)
- Naturalny wróg czy naturalny sprzymierzeniec (Przegląd Bibl. 1954 z. 2)
- *Architekt z pełnym uzasadnieniem może zażądać od bibliotekarza, aby mu ułatwił i umożliwił dokładne poznanie zadań biblioteki, a* ***bibliotekarz musi być przygotowany na zrobienie tego tak sprawnie i sugestywnie****, z taką znajomością rzeczy i adaptacją dla celów architektonicznych,* ***by nie zmarnować okazji przerobienia wroga na sprzymierzeńca.*** *Ta wynikająca z doświadczenia konsekwencja wymaga też od nas aktywności: pora na krok ze strony bibliotekarzy* (s. 156).
- *Wreszcie wyplenić trzeba nastrój jakiejś nieuzasadnionej pojednawczości i rezygnacji w stosunku do spraw budowlanych u bibliotekarzy, pokutującego ducha mało wartościowości, wiecznej obawy, że — w czterech słowach — lepszy rydz niż nic. W ten sposób wyzwala się najskrajniejsze chęci dominowania nad bibliotekarzem u zdumionego a zarazem ucieszonego ustępliwością bibliotekarską architekta. Nie pomogą potem spóźnione żale i skargi na „naturalnego wroga"* . (s. 162).

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

- Jak to przerabianie „wroga na sprzymierzeńca” wyglądało w dowcipnej relacji prof. **Andrzeja Zalewskiego**, odpowiedzialnego w owym czasie za rozbudowę kampusu AGH?
- *Otóż stopniowo zauważyłem, że nie tylko uwierzyłem już w co należało uwierzyć, ale że jestem coraz bardziej otoczony literaturą przedmiotu. (…) I tak powoli nie wiedzieliśmy nawet co się dzieje, ani obecny tu budowniczy Biblioteki, inż. Olszakowski, ani ja, a już byliśmy całkowicie podporządkowani jednej idei – to jest zbudowaniu Biblioteki.* ***Potem dowiedzieliśmy się, że ona powinna być modularna – i rzeczywiście trzeba powiedzieć, że była to genialna myśl.*** *Wielokrotnie udało mi się przenosić ją na inne tereny. Przy tej szybkości postępu jaka jest w tej chwili, elastyczność i możność rozwoju, jest najważniejszą cechą – ważniejszą niż trwałość, ważniejszą niż monumentalność i tutaj właśnie w tym punkcie dyrektor Piasecki chwycił ten właściwy kierunek.*

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

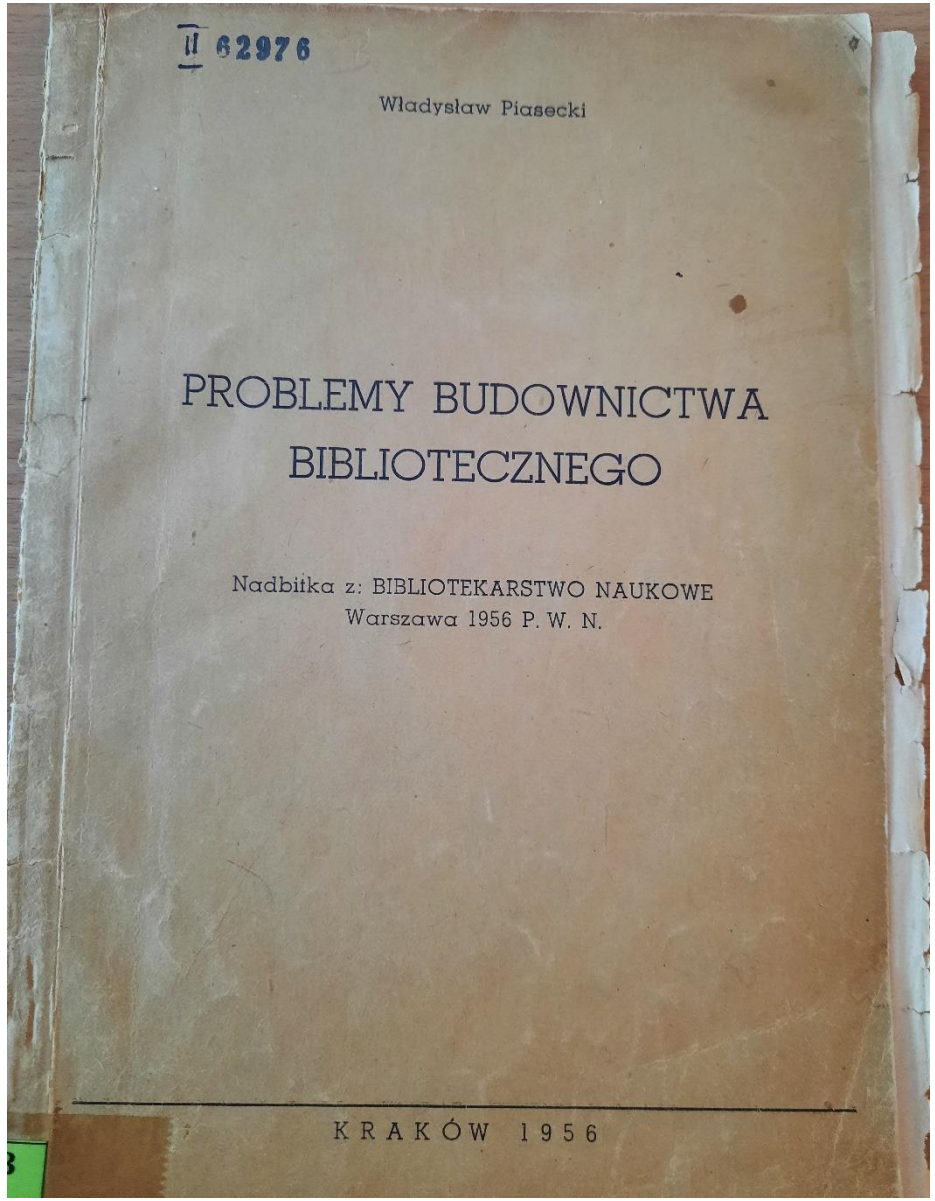

Biblioteka już nie jest organizmem sztywnym, statycznym, który mógłby się rozwijać w pomieszczeniu raz na zawsze zbudowanym dla pewnych z góry programem określonych funkcji, obracających się w ramach ustalonych. Biblioteka nowoczesna jest organizmem bardzo dynamicznym, a jej pomieszczenie musi się do dynamizmu dostosować, zwłaszcza że charakter zbiorów i działalności instytucji bibliotecznej decyduje o konieczności sprawnego rozwijania się jak najdłużej w tym samym pomieszczeniu (s. 516)

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

- Dla upowszechnienia wśród bibliotekarzy i architektów zasad budownictwa modularnego dokonał wolnego przekładu pracy D. E. Bean'a i R.E. Ellsworth'a „Modular Planning for College and Small University Libraries" /A modest approach/ (Iowa City 1948) opublikowanej własnym sumptem w 1958 roku jako „Modularne planowanie bibliotek szkół wyższych /Wstępne przybliżenie do tematu/"
- Na stronie tytułowej znajdujemy dodatkową informację: **Powielono na prawach rękopisu kosztem tłumacza, dla celów konsultacji i informacji, a nie w celach zysku handlowego.**

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

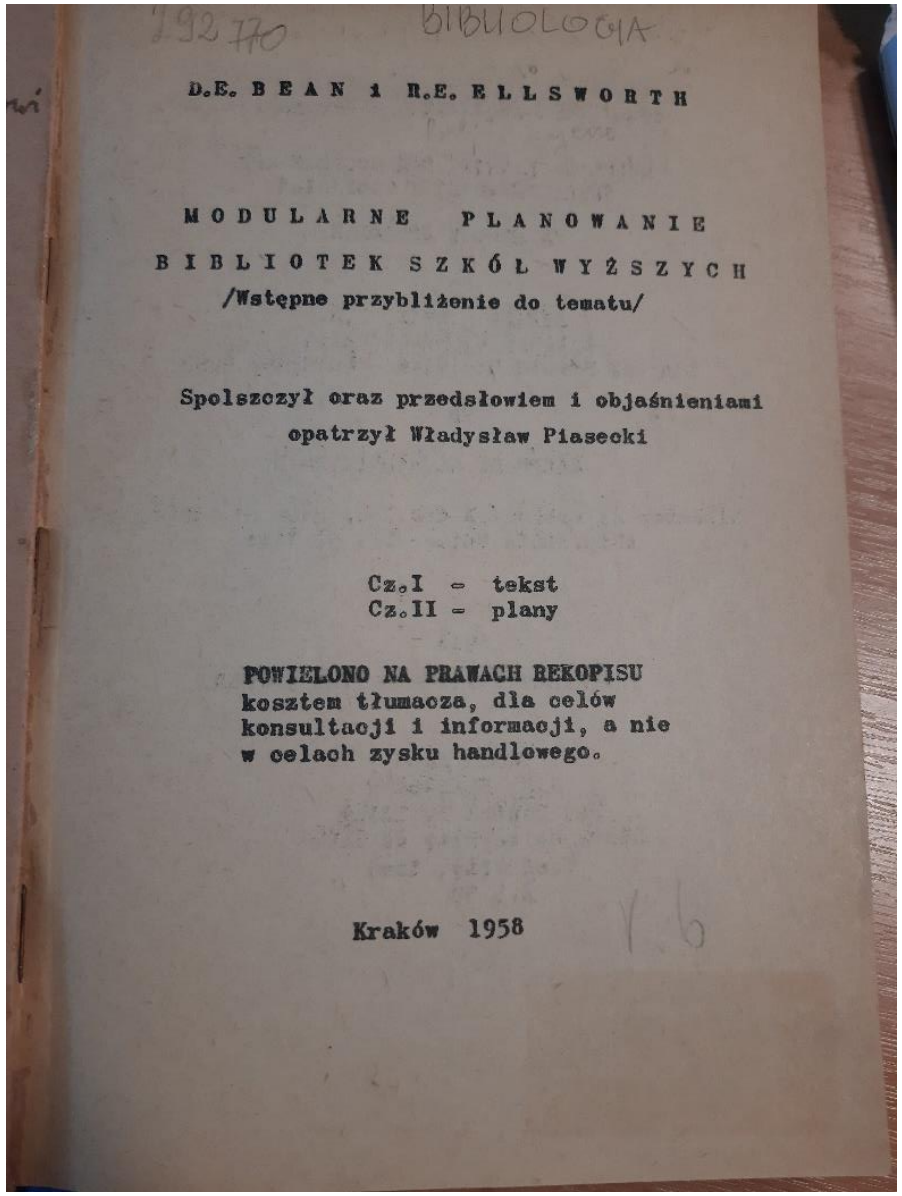

292 770 BIBLIOLOGIA

D.E. BEAN i R.E. ELLSWORTH

MODULARNE PLANOWANIE
BIBLIOTEK SZKÓŁ WYŻSZYCH
/Wstępne przybliżenie do tematu/

Spolszczył oraz przedsłowiem i objaśnieniami
opatrzył Władysław Piasecki

Cz.I - tekst
Cz.II - plany

POWIELONO NA PRAWACH REKOPISU
kosztem tłumacza, dla celów
konsultacji i informacji, a nie
w celach zysku handlowego.

Kraków 1958

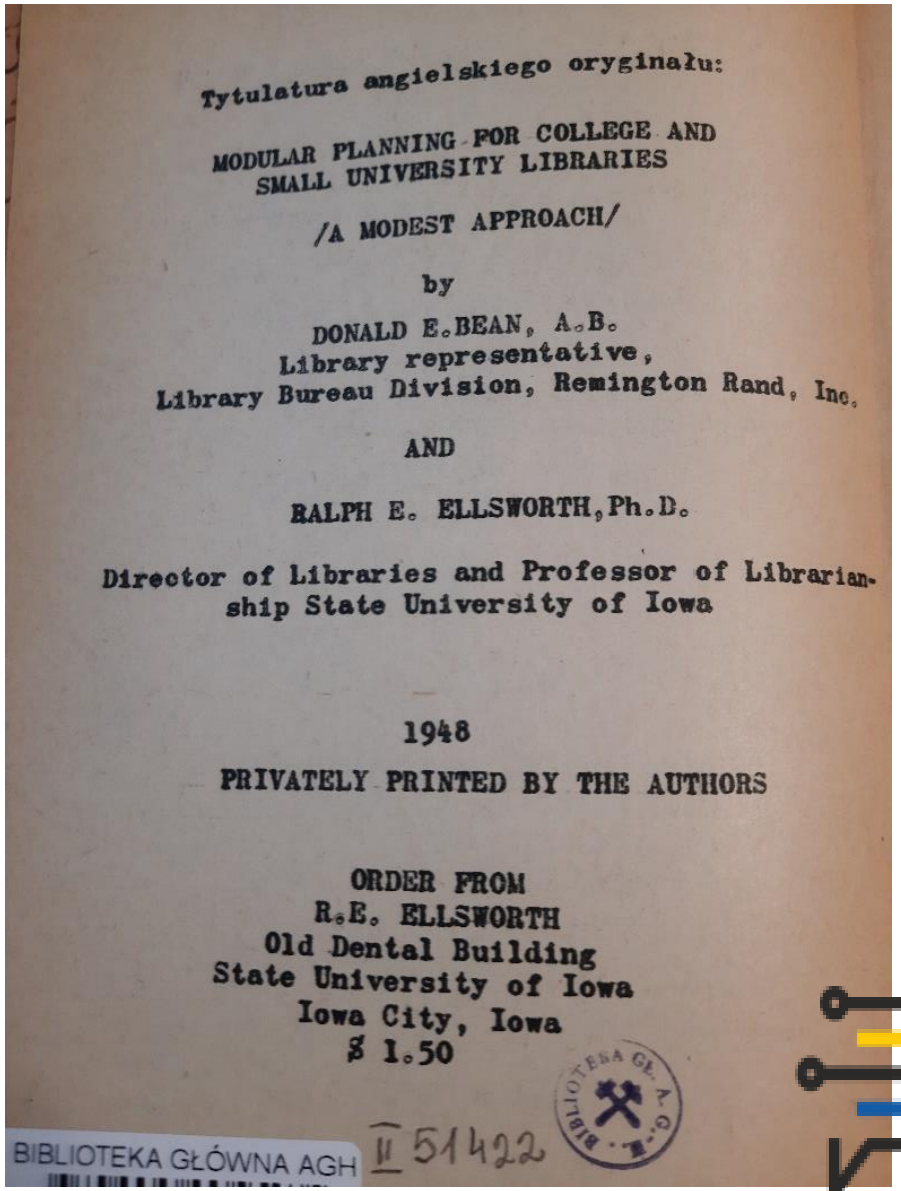

Tytulatura angielskiego oryginału:

MODULAR PLANNING FOR COLLEGE AND
SMALL UNIVERSITY LIBRARIES

/A MODEST APPROACH/

by

DONALD E.BEAN, A.B.
Library representative,
Library Bureau Division, Remington Rand, Inc.

AND

RALPH E. ELLSWORTH, Ph.D.

Director of Libraries and Professor of Librarian-
ship State University of Iowa

1948

PRIVATELY PRINTED BY THE AUTHORS

ORDER FROM
R.E. ELLSWORTH
Old Dental Building
State University of Iowa
Iowa City, Iowa
$ 1.50

BIBLIOTEKA GŁÓWNA AGH II 51422
BIBLIOTEKA GŁ. A.G.H.

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

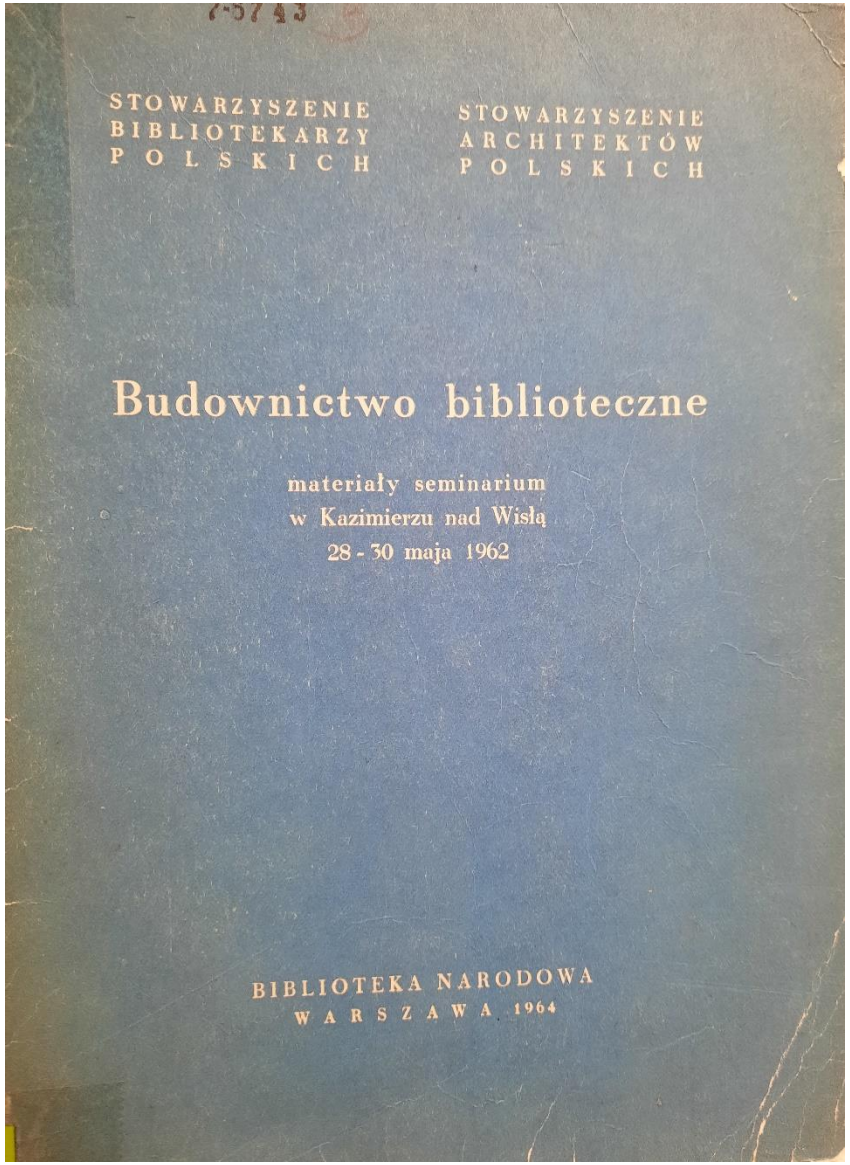

- *W budownictwie bibliotecznym przyjmuje się od kilkunastu lat nazwa b u d y n e k m o d u - l a r n y, co odpowiada przemysłowemu uniwersalizmowi funkcjonalnemu i mieszkaniowej architekturze zmiennej. Życie współczesne wtargnęło ze swym potężnym dynamizmem także do bibliotek i (...) zrewolucjonizowało pomieszczenie biblioteczne* (s. 34).
- *Błędem dotyczącym raczej poglądów i przekonań jest z góry powzięte przeświadczenie, że tylko modularny albo tylko trójdzielny budynek odpowiada każdej działalności bibliotecznej, albo że tylko jeden z nich jest zawsze ekonomicznie uzasadniony* (s. 45).

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

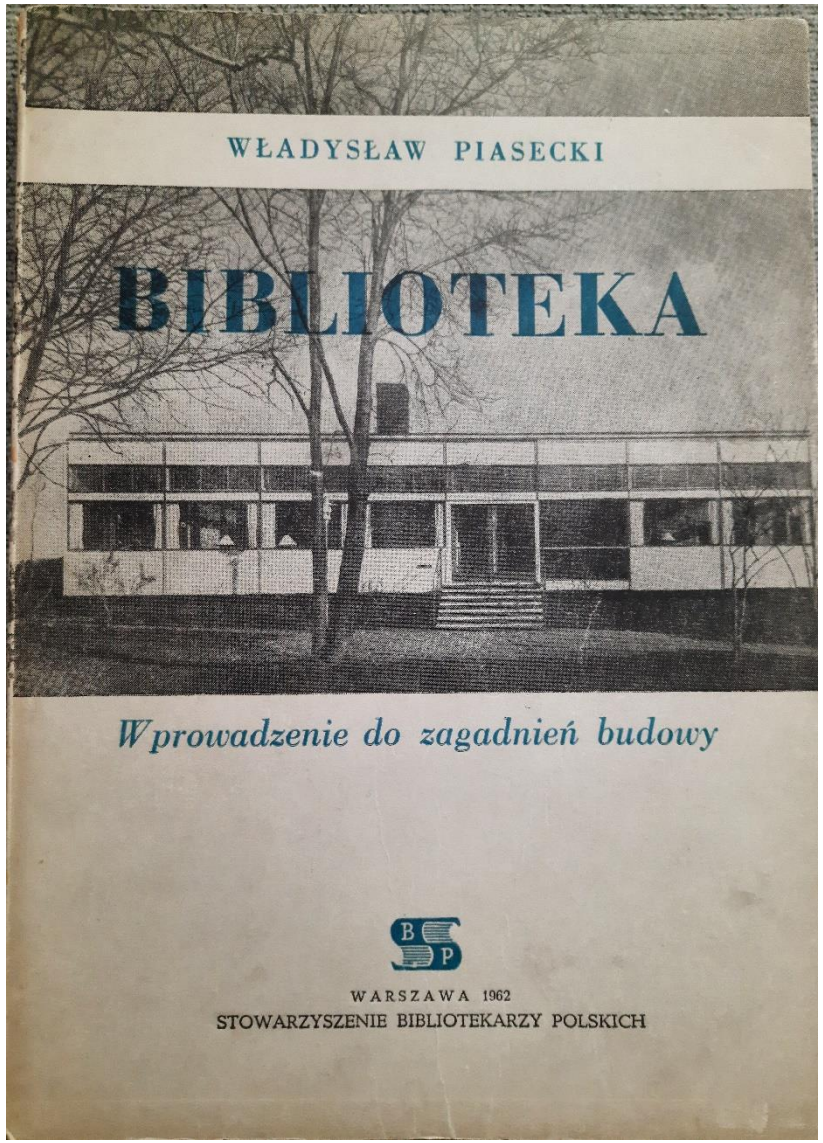

- *Żadną miarą nie jest ten system modularny ostatecznym i absolutnym panaceum, cudownym środkiem na rozwiązanie wszystkich zagadnień budownictwa bibliotecznego. Jest to tylko najbardziej stosowany w ostatnich latach sposób uniknięcia tych niedogodności, jakie przedstawiał dotychczasowy sposób wystawiania budynków bibliotecznych* (Biblioteka. Wprowadzenie … s. 68).

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

- po pierwszym roku użytkowania nowego gmachu Biblioteki Głównej AGH zalety zastosowanych rozwiązań ale i pewne wady ujawnione w trakcie normalnej eksploatacji przedstawił Piasecki w artykule „Das erste „modular" Bibliotheksgebäunde in Polen" (Zentralblatt für Bibliothekswesen 1967 H. 9);
- wady to:
  - niedostateczne przewietrzanie budynku (zbyt wolna częstotliwość wymiany powietrza oraz brak możliwości zróżnicowania w przewietrzaniu różnych części budynku)
  - nadmierne nagrzewanie budynku w lecie (nadmierne przeszklenie elewacji) i wychłodzenie w zimie (brak łamaczy promieni słonecznych i szyb przeciwsłonecznych antisol)
  - nie sprawdziło się ogrzewanie kurtynowe
  - nie odpowiadająca potrzebom sieć elektryczna (narażenie na przeciążenia, małe przekroje przewodów elektrycznych) bo przestarzałe normatywy
  - zainstalowanie agregatów schładzających powietrze wentylacyjne w ciepłych porach roku przewidywano w przyszłości

100 LAT!

Władysław Piasecki – bibliotekarz i budowniczy

- w maju 1976 roku na Sesji Naukowej Zakładu Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu wygłosił referat „O przyszłość budynków bibliotecznych” (Z problemów organizacji pracy bibliotecznej. Prace Naukowe UŚ. Katowice 1979).
- *… bibliotekarz musi przynajmniej na tyle orientować się w problematyce budowlanej, aby z pożytkiem dla sprawy porozumiewać się z architektem. Korzystając zaś z doświadczeń w poprzednio wystawionych budynkach (np. w Bibliotece Głównej AGH), trzeba pamiętać, że nie są to prototypy do powielenia, tylko etapy rozwojowe służące nam do ulepszenia następnych realizacji.* (s. 29).
- *Bibliotekarz musi też zdawać sobie sprawę z konsekwencji faktu, że architekt-projektant jest artystą, a jego wytwór: budynek – ma charakter dzieła sztuki. (…) A zatem do roli bibliotekarza w planowaniu budynku należy czuwanie nad tym, by względy estetyczne nie przeszkodziły wewnętrznym zmianom funkcjonalnym i ewentualnej dobudowie w przyszłości.* ***Budynek użytkowy nie jest pomnikiem, który raz na zawsze swoim kształtem niezmiennym ma świadczyć o artyzmie twórcy:*** *jego naczelne zadanie to służba potrzebom aktualnych i przyszłych użytkowników* (s. 31).

100 LAT!

Dziękuję za uwagę